

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21C/292/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315206185
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2015:8315206185.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci žalobkyne X. V.H., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX V. XX, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom kancelárie Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 763 eur a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi sumu 763,- eur a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 16.12.2011 číslo zmluvy XXXXXXXXXX o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a je teda absolútne neplatná.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi trovy súdneho konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 451,24 eur k rukám právneho zástupcu žalobkyne a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť na účet Okresného súdu Humenné súdny poplatok za žalobu vo výške 45,50 eur a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa žalobou podanou na súde dňa 20.5.2015 voči žalovanému domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 763 eur a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.12.2011, o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou a trov konania. Svoju žalobu žalobkyňa odôvodnila tým, že ide o zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.12.2011, kde za úver vo výške 700 eur som mala uhradiť poplatok vo výške 210 eur s tým, že celkovú čiastku vo výške 910 eur uhradí v dvoch splátkach po 455 eur, spolu teda mala vrátiť žalovanému 910 eur. Poplatok z predmetného úveru tak predstavoval 180 % ročne, pričom žalovaný keďže vedel, že som držiteľkou živnostenského listu pripravil zmluvu na „IČO“. Žalobkyňa prehlásila, že úver použila pre osobnú spotrebu, nie na podnikanie, čo vyplýva zo samotnej výšky úveru, ktorý je pomerne nízky. To, že žalovaný má prax, akonáhle ide o živnostníka pripraviť zmluvu pre dlžníka s obchodným menom, predstavuje nekalú obchodnú prax, pretože kvôli živnostenskému listu ich žalovaný zbavuje spotrebiteľskej právnej ochrany. Poplatok vo výške 210 eur je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy. Žalovaný neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok, a preto je podľa § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka neplatným.

Je neurčitý predmet administratívneho poplatku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie sa jedná, čo má dopad na platnosť administratívneho poplatku. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach spočíva v tom, že si žalovaný nárokuje na poplatok za úkony, ktoré nie sú ich zákazníkom vopred známe, ani len svojim okruhom, kedy cena poplatku značne prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše je neprijateľné, aby poplatok za niečo ako technickú podporu závisel na výške poskytnutého úveru. Neprijateľná podmienka je absolútne neplatná, a to bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa, naliehavý právny záujem daný zákonom sa nepreukazuje. Keďže predmetný úver je úžerný, neplatný je minimálne v časti odplaty. Bezdôvodné obohatenie, ktoré žalobkyňa žiada je vo výške rozdielu medzi jej platbami vo výške 1463 eur a výškou úveru 700 eur, t.j. suma 763 eur.

Na pojednávanie vo veci nariadené na deň 26.6.2015 sa nedostavil žalovaný, hoci predvolanie na pojednávanie mu bolo riadne a včas doručené. Žalovaný svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 23.6.2015 elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Na základe uvedeného preto súd v zmysle ustanovenia § 101 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku vec prejednal aj bez prítomnosti žalovaného. Právny zástupca žalobkyne ako i žalobkyňa sa pojednávania zúčastnili.

Predmetom tohto konania je zaplatenie sumy 763 eur titulom bezdôvodného obohatenia v súlade s ustanovením § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka a určenie absolútnej neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.12.2011 uzavretej medzi účastníkmi tohto konania, o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa 29.4.2015 s prílohami, splnomocnením, zmluvou o úvere zo dňa 16.12.2011, vyjadrením žalovaného k žalobe zo dňa 2.6.2015, výsluchom žalobkyne prostredníctvom jej právneho zástupcu na pojednávaní dňa 26.6.2015 ako i výsluchom samotnej žalobkyne na tomto pojednávaní a s obsahom ďalších v spise pripojených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

Dňa 16.12.2011 bola medzi účastníkmi tohto konania uzavretá zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 700 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala vrátiť žalobcovi zvýšený o príslušný poplatok vo výške 210 eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 910 eur, a to v dvoch mesačných splátkach po 455 eur počnúc dňom 24.1.2012. Podľa tvrdenia žalobkyne, poskytnutý úver použila na osobnú spotrebu, a nie na podnikanie, bez ohľadu na to, že v zmluve je označená ako živnostník, pretože podľa nej ide o nekalú obchodnú praktiku žalovaného za účelom zbavenia dlžníkov ich spotrebiteľskej ochrany. Podľa tvrdení žalobkyne v žalobe poplatok vo výške 210 eur, ktorý je tvorený z dvoch tretín nákladmi na vypracovanie a uzavretie zmluvy je neplatný, nakoľko žalovaný neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok a je aj neurčitý predmet poplatku. Zároveň dojednanie poplatku v zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa ustanovenia § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka. Preto sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, pokiaľ ide o sumu 763 eur podľa ustanovenia § 451 odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

Žalovaný vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 2.6.2015 uviedol, že predmetná zmluva o úvere nie je zmluvou spotrebiteľskou, pretože žalobkyňa vstúpila do právneho vzťahu so žalovaným s vyhlásením, že peňažné prostriedky použije na výkon podnikania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. Vzťah vznikol medzi dvomi podnikateľmi, nakoľko žalovaná bola označená IČO-m, a ich vzťahy sa spravujú Obchodným zákonníkom. Povinnosťou žalovaného je preukázať, na aký účel boli peňažné prostriedky poskytnuté, ani na aký účel boli použité. Ďalej poukazoval na dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu žalovaný vstupoval, pričom pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom, alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu, je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod. Uviedol, že je tu prekážka veci rozhodnutej, v podobe rozhodcovského rozsudku, sp. zn. SR XXXXX/XX zo dňa 3.7.2013, ktorým bol priznaný nárok žalovanému. Vo vzťahu k namietanému poplatku uviedol, že slovenská právna úprava sa účtovaniu poplatku nebráni. Žalovaný uviedol, že v čase uzavretia zmluvy neexistoval a nebol účinný žiaden predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, a preto možno vychádzať len z ustanovenia § 53 odsek 6 Občianskeho zákonníka, avšak v tomto smere je dôkazné bremeno na žalobkyňi, pričom je potrebné brať do úvahy nielen úrokov poskytovaných bankami, ale úrokov poskytovaných aj inými účastníkmi finančného trhu.

Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 26.6.2015 uviedla, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu. Navýšenie úveru o 100% nemožno ohodnotiť inak ako úžerné. Pokiaľ ide o rozhodcovský rozsudok, tak v tej veci už bol podaný návrh na vykonanie exekúcie žalovaným, avšak súd žiadosť súdneho exekútora o vykonanie exekúcie zamietol. Ostatná novela Exekučného poriadku v ustanovení § 243d uvádza, že pokiaľ sa rozhodcovský rozsudok nevykoná, pokiaľ sa nezačne exekúcia do troch mesiacov od účinnosti novely, tzn. do konca marca 2015 nezaväzuje zmluvné strany rozhodcovský rozsudok. Nárok nie je ani premlčaný, pretože k uplynutiu objektívnej v tomto prípade 10-ročnej premlčacej dobe nedošlo, rovnako ani k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby, pretože splátky boli dohodnuté od 24.1.2012. Posledná splátka žalobkyne bola uskutočnená dňa 11.11.2013 a od tejto doby ešte neuplynula dvojiročná subjektívna premlčacia doba.

Žalobkyňa na pojednávaní dňa 26.6.2015 uviedla, že zmluvu uzavrela v pobočke žalovaného v Humennom na pošte, vtedy mali s manželom nedoplatok na elektrickej energii, preto tento potrebovali súrne zaplatiť. Žalovanému dala len občiansky preukaz, a do dvoch hodín sa tam vrátila s manželom na podpis zmluvy a dali jej peniaze. Nedávala žiadne DIČ ani IČO. Brala tento úver ako nepodnikateľka. Zmluvu nemala zahrnutú ani v jej účtovníctve. Jej manžel poznal zástupcu žalovaného pána Q., preto mu dôverovali, ten im hovoril, že sa nemajú čoho báť, zmluvu si nečítala. Žalovaný sa jej vyhrážal, preto mu platila, až následne sa dozvedela, že zo strany žalovaného to nie je možné, prišlo jej rozhodnutie o exekúcii, ktorá bola zamietnutá a vtedy zistila, že nemá žalovaný nárok na celú sumu.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 2 písmeno a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa ustanovenia § 4 odsek 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Podľa ustanovenia § 4 odsek 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak však zmluva s spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa ustanovenia § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia § 39 odsek 1 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priči dobrým mravom.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi účastníkmi tohto konania bol založený záväzkový vzťah, a to na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.12.2011. Zo žalobkyňou predložených listinných dôkazov vyplýva, že jej bola poskytnutá finančná čiastka v zmysle tejto zmluvy o úvere vo výške 700 eur, ktorú mala splatiť v dvoch splátkach spolu vo výške 910 eur, a ktorú aj žalovanému uhradila, čoho dôkazom je žalobkyňou predložený výpis splátok a pokút, z ktorého je zrejmé úhrada celej dlžnej sumy dňa 11.11.2013 spolu vo výške 1.463 eur. Pre rozhodnutie tejto veci bolo určujúcim posúdenie, či zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným má povahu spotrebiteľského vzťahu. V súlade s ustanovením § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka sa za spotrebiteľskú zmluvu považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalovaný ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalobkyňou, ktorá hoci bola podnikateľkou, úver zobrala a aj použila na súkromné účely a nie na podnikanie. Ide teda o spotrebiteľský vzťah. Je síce pravdou, že v zmluve je uvedené, že dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, avšak toto prehlásenie je napísané na vopred predlačenom formulári zmluvy o úvere, ktorého je súčasťou, a ktorého obsah v tomto smere žalobkyňa nemohla ovplyvniť. Navyše žalobkyňa sama na pojednávaní potvrdila, že si zmluvu o úvere neprečítala, a teda ani nevedela o tejto kolonke. Určujúcim v tomto smere je skutočný účel poskytnutia finančných prostriedkov, ktorým v tomto prípade bolo vyplatenie nedoplatku za elektrickú energiu. Z výpovede žalobkyne ďalej vyplýva, že požičané finančné prostriedky nemala zahrnuté ani v účtovníctve, pričom žalovanému ani svoje údaje týkajúce sa jej postavenia ako živnostníka neposkytovala. Zároveň súd uvádza, že uvedený zmluvný vzťah je treba posudzovať i podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1966 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), a to bez ohľadu na tú skutočnosť, že žalobkyňa sa zaviazala splatiť úver dvomi mesačnými splátkami v lehote nepresahujúcej dvanásť mesiacov, pretože tým žalovaný účelovo obchádzal ustanovenia chrániace spotrebiteľov využitím formálnej dohody podľa ustanovenia § 1 odsek 2 písmeno f) zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmysle uvedeného je preto nevyhnutné spotrebiteľovi garantovať ochranu i v režime spotrebiteľských úverov, a to s prihliadnutím na ustanovenie § 54 odsek 2 Občianskeho zákonníka (uvedený názor vyplýva i z uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 8.12.2011 sp.zn. 16Co/71/2011).

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom s dôverou bez možnosti individuálne ovplyvniť zmluvné podmienky. Spotrebiteľské zmluvy uzatvárajú dodávatelia s veľkým počtom zákazníkov s tým, že dodávateľ vopred určuje v návrhu obsah zmlúv a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, môže návrh len prijať alebo odmietnuť. Aj táto zmluva a podmienky bola vopred pripravená na formulári a zamestnanec žalovanej len vyplnil prázdne kolónky, pričom žalobkyňa ich nemala možnosť zmeniť (vrátane tzv. dohodnutého poplatku) ako aj prehlásenia, že finančné prostriedky sú jej poskytnuté na výkon podnikania.

V prejednávanej veci zmluva o úvere je zmluvou, ktorá podlieha úprave zmlúv o spotrebiteľských úveroch, pričom poplatok za poskytnutie úveru na obdobie dvoch mesiacov predstavuje 30 % z poskytnutej sumy, čo pri ročnom prepočte predstavuje sumu 180 %. Preto pri takýchto zmluvách je namieste skúmať, či predmetný právny úkon nie je právnym úkonom, pri ktorom sa regulácia ohľadom neuvedenia „RPMN“ obchádza, a teda tento právny úkon by bol neplatný aj pre obchádzanie zákona (§ 39 Občianskeho zákonníka). V zmysle vyššie uvedeného preto súd má za to, že uvedený spotrebiteľský úver je treba považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom takýto úžerný poplatok vo výške 180 % ročne za poskytnutie úveru na obdobie dvoch mesiacov súd považuje za dôvod absolútnej neplatnosti, a to pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

V súlade s judikatúrou a zákonom, sa za odplatu úveru považujú nielen dohodnuté úroky ako odmena, ale aj akákoľvek platba zo strany spotrebiteľa žalovanému, bez ohľadu, či ju tento v zmluve alebo podmienkach označí, napr. ako poplatok, náklady za vypracovanie, na administratívu a podobne.

Dobrymi mravmi sa v súdnej praxi považuje súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktoré sú v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť a vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Neprimerane dohodnuté úroky, či celková odplata za úver sú v rozpore s pravidlami správania sa, a teda aj s dobrými mravmi a ide o absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Obdobne právne už súdy rozhodovali, a to napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6C/126/2012 zo 7.5.2013, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009 z 31.7.2009, rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/26/2011 z 26.4.2012, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/1484/04 z 15.12.2004, rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 3Co/3/2011 z 12.10.2011, 3Co/67/2012 z 24.10.2012.

Podľa ustanovenia § 153 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Po vykonanom dokazovaní má súd za to, že časť zmluvnej podmienky zmluvy o úvere, ktorá sa týka poplatku vo výške 210 eur, ktorého 1/3 predstavuje dohodnutý úrok a 2/3 zahŕňajú náklady na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, tak táto je absolútne neplatná jednak v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi ako už bolo uvedené vyššie, avšak aj z ďalšieho samostatného dôvodu. V súlade s ustanovením § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka súd túto podmienku považuje za neprijateľnú, nakoľko ide o ustanovenie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktoré spočíva v neprimerane vysokej výške poplatku 30 % za obdobie dvoch mesiacov, pričom po prepočte predstavuje úrok 10 % a poplatok 20 % na obdobie dvoch mesiacov, pričom pre porovnanie banky dojednávajú obdobný poplatok za spracovanie zmluvy len vo výške 1 % alebo 2 % z výšky úveru. Navyše takýto neprimerane vysoký poplatok, či odplata vo výške 120 % ročne, ako už bolo uvedené vyššie považuje za absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi. Na základe uvedeného preto súd postupujúc v súlade s ustanovením § 153 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku vyslovil vo výrokovej časti neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky. Čo sa týka preukázania naliehavého právneho záujmu, súd sa stotožnil s názorom žalobkyne, že pre určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky tento preukazovať netreba, pretože neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatná.

Podľa ustanovenia § 451 odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodhodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením

bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa ustanovenia § 107 odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Keďže súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie plnením z neplatného právneho úkonu (nakoľko súd zmluvu o úvere v časti poplatku považuje za absolútne neplatnú), musí ho žalovaný vydať žalobkyni. Výška bezdôvodného obohatenia je totožná so sumou, ktorú žalobkyňa zaplatila nad výšku poskytnutého úveru, t.j. nad sumu 700 eur. Žalobkyňa uhradila žalobcovi celkom sumu 1.463 eur, z čoho vyplýva, že navyše zaplatila 763 eur. Dôkazom tejto skutočnosti je žalobkyňou predložený výpis splátok a pokút. Na základe uvedeného sa preto žalovaný bezdôvodne obohatil o rozdiel medzi skutočne poskytnutým úverom a vrátenou sumou vo výške 763 eur. Táto suma predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného - veriteľa. Nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je ani premlčaný, pretože v danom prípade podľa názoru súdu je objektívna premlčacia doba desaťročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného súd považuje za úmyselné. Žalovaný má v predmete činnosti ako nebankový subjekt dlhodobu poskytovanie úverov a jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Preto ak žalovaný obchádzal zákon o spotrebiteľských úveroch neuvedením ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o úvere ako i ďalších podstatných náležitostí, toto jeho konanie sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Zároveň z výpovede žalobkyne vyplýva, že táto sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení po tom, čo súd rozhodol o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia, pričom sa tak stalo uznesením zo dňa 8.10.2014. Na základe uvedeného preto súd uzatvára, že žaloba bola podaná i v rámci dvojročnej subjektívnej doby.

Žalovaný vzniesol námietku res iudicata poukazujúc pritom na vydaný rozhodcovský rozsudok zo dňa 3.7.2013 sp.zn. SR XXXXX/XX. Súd sa však nestotožňuje s názorom žalovaného, a to vzhľadom k tomu, že rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bola založená právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie a rozhodnutie veci rozhodcovským rozsudkom považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, čoho následkom je jej neplatnosť. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy resp. rozhodcovskej doložky medzi zmluvnými stranami. Absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý. Na základe uvedeného preto prejednanie a rozhodnutie veci v rozhodcovskom konaní na základe neplatnej rozhodcovskej doložky nemožno považovať za prekážku res iudicata, ktorá by bránila súdu v tomto konaní vec prejednať a rozhodnúť. Uvedený názor podporuje i tá skutočnosť, že exekučný súd z tohto dôvodu zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie voči žalobkyni, kde exekučným titulom bol práve predmetný rozhodcovský rozsudok.

Na základe uvedeného, preto súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 763 eur titulom bezdôvodného obohatenia tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovenia § 142 odsek 1 v spojení s § 151 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobkyňa mala v tomto konaní plný úspech, preto má právo na náhradu účelne vynaložených trov na uplatnenie svojho práva. Trovy konania žalobkyne pozostávajú z trov jej právneho zastúpenia za poskytnutie právnej služby advokátom z troch úkonov právnej služby (1. Príprava a prevzatie zastúpenia, 2. Písomné podanie na súd - žaloba, 3. Účasť na pojednávaní dňa 26.6.2015), pričom základná sadzba tarifnej odmeny bola určená podľa ustanovenia § 13 odsek 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to ako tarifná odmena vo výške 81,69 eur určená ako 1/13 výpočtového základu podľa ust. § 11 odsek 1 písm. a) vyhlášky z hodnoty veci, ktorú nie je možné vyjadriť v peniazoch, t.j. 64,54 eur zvýšenej o 1/3 odmeny, ktorá by právnenému zástupcovi patrila v ostatnej veci, t.j. 1/3 zo sumy 51,45 eur z hodnoty predmetu sporu 763 eur. Ďalej trovy právneho zastúpenia pozostávajú z paušálnej náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa ustanovenia § 16 odsek 3 vyhlášky za tri úkony

právnej služby, pričom odmena vrátane paušálnych náhrad sa zvyšuje o daň z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca žalobkyne preukázal, že je jej platiteľom. Trovy právneho zastúpenia predstavujú na odmene za 3 úkony právnej služby sumu 245,07 eur (3x 81,69 eur) a na paušálnych náhradách sumu 25,17 eur (3x 8,39 eur).

Trovy právneho zastúpenia ďalej pozostávajú v zmysle ustanovenia § 15 odsek 1 vyhlášky z náhrady cestovného na trase Svidník - Humenné a späť t.j. 2 x 71 km (142 km) osobným automobilom značky Škoda Fábria s evidenčným číslom V. XXX O. pri priemernej spotrebe 5,0 l/100 km. Za cestu na pojednávanie dňa 26.6.2015 pri cene pohonných hmôt 1,394 eur/l (podľa predloženého pokladničného dokladu) a paušálnej náhrade 0,183 eur/1 km (v zmysle ustanovenia § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky číslo 632/2008 Z.z.) má žalobkyňa právo na náhradu cestovného vo výške 35,89 eur (cestovné vo výške 9,90 eur + paušálna náhrada vo výške 25,99 eur). Súd uvádza, že pri rozhodovaní o náhrade cestovného vychádzal z kombinovanej spotreby uvedenej v technickom preukaze, a to 5,0 l/100 km, pričom právny zástupca žalobcu pri výpočte cestovného nesprávne vychádzal zo spotreby paliva v meste 5,2 l/100 km, a z uvedeného dôvodu mu bola priznaná náhrada cestovného iba v sume 35,89 eur.

Ďalej trovy právneho zastúpenia navrhovateľa pozostávajú z náhrady za stratu času vo výške 1/60 výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu v zmysle ustanovenia § 17 odsek 1 citovanej vyhlášky za 5 polhodín za cestu na pojednávanie dňa 26.6.2015 (výpočtovým základom je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva SR za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, t.j. za 1.polrok roku 2014; 1/60 vo výške 13,98 eur). Súd tak priznal právnemu zástupcovi žalobkyne náhradu za stratu času vo výške 69,90 eur (5x13,98 eur).

Odmena vrátane paušálnych náhrad sa zvyšuje o 20 % DPH, pretože právny zástupca žalobkyne preukázal, že je jej platiteľom. Spolu trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 451,24 eur.

Keďže žalobkyňa je oslobodená od súdnych poplatkov podľa ustanovenia § 4 odsek 2 písmeno za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov vznp., súd preto uložil žalovanému v súlade s ustanovením § 2 odsek 2 zákona o súdnych poplatkoch povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Humenné súdny poplatok vo výške 45,50 eur, a to tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.